

Agendaformulier B&W-vergadering 15 juni 2021

Portefeuillehouder	Jurgen van Houdt (Agendaletter F)		
Onderwerp	Beëindiging geschil tussen Omgevingsdienst Twente (ODT) en Enschede		
Openbaar	Niet openbaar, tot het moment van ondertekening van de vaststellingsovereenkomst!		
Organisatieonderdeel	Cluster Omgeving & Recht	Corsanummer:	2100056024
Opsteller	Edwin Lastdrager	Casenummer	BV21000333
Urgentie	Normaal		
Raadsbesluit nodig	Nee		
Raad informeren	Nee		

Mee geadviseerd door	Herman Bosman (extern), Jense Bosma, Andre Kransen, Ronald Peters
Advies gemeentesecretaris	

Conceptbesluit

Voorstel portefeuillehouder om te besluiten:

1. in te stemmen met de gemaakte afspraken tussen Omgevingsdienst Twente (ODT) en de gemeente Enschede teneinde een lopend geschil te beëindigen;
2. tot het aangaan van de bijgevoegde Vaststellingsovereenkomst ter beëindiging van het geschil;
3. de gemeenteraad te informeren over de beëindiging van het geschil en de Vaststellingsovereenkomst;
5. de portefeuillehouder, de heer J. van Houdt, te machtigen tot het ondertekenen van de Vaststellingsovereenkomst en tot het aanbrengen van eventuele ondergeschikte wijzigingen in de overeenkomst en Raadsbrief;
6. de tegen de begrotingen ODT 2019, 2020 en 2021 ingediende bezwaarschriften - onder de voorwaarden dat het Algemeen Bestuur van ODT (op 2 juli 2021) eveneens instemt met de gemaakte afspraken en deze in een Vaststellingsovereenkomst door beide partijen worden vastgelegd - in te trekken.
7. Het saldo van te ontvangen bedragen toe te kennen aan en te verdelen over de eindproducten Bestemmen, Vergunnen en Handhaving Bouwen en milieu (zijnde de producten waarvan destijds de extra uitgaven ten laste zijn gebracht) zodat de transitie die het onderhandelingsresultaat met zich mee brengt opgepakt kan worden en daarnaast de voor 2019 en 2020 opgenomen verplichtingen in de balans te laten vrijvallen naar Algemene middelen.

Publieksvriendelijke samenvatting

Sinds 2018 hebben de gemeente Enschede en de Omgevingsdienst Twente (ODT) een geschil over de door ODT tussen de deelnemende partijen gehanteerde "verdeelsleutel indirecte kosten" en over de omvang van de door Enschede bij ODT ingebrachte uitvoerende milieutaken.

ODT en Enschede zijn in overleg getreden om te bezien of zij onderling met behulp van externe mediation tot een minnelijke regeling kunnen komen, waardoor het geschil en mogelijke procedures over en weer kunnen worden beëindigd respectievelijk voorkomen.

Beide partijen zijn er na constructief overleg in geslaagd een einde te maken aan het nu jarenlang voortslepende geschil en hebben daarover heldere en bindende afspraken gemaakt. Daarmee wordt volgens beide partijen een stevige basis gelegd voor een langdurige en nog productievere samenwerking tussen (de andere deelnemers in) ODT en Enschede.

Inleiding

Sinds 2018 hebben de gemeente Enschede en de Omgevingsdienst Twente (ODT) een geschil over de door ODT tussen de deelnemende partijen gehanteerde “verdeelsleutel indirecte kosten” en over de omvang van de door Enschede bij ODT ingebrachte milieutaken. Dat heeft geleid tot het indienen van (3) bezwaarschriften door de gemeente tegen de begrotingen ODT van 2019, 2020 en 2021. Door ODT is een gerechtelijke procedure aangekondigd tegen de gemeente tot inbreng van andere milieutaken en tot invordering van door de gemeente betwiste bijdragen aan ODT.

Enschede en ODT zijn in overleg getreden om te bezien of zij onderling met behulp van externe mediation tot een minnelijke regeling konden komen, waardoor het geschil en mogelijke procedures zouden kunnen worden beëindigd respectievelijk voorkomen.

Uitkomsten en afspraken welke voortvloeien uit het mediationtraject

Outputfinanciering in plaats van inputfinanciering

Met ingang van 1 januari 2022 zal ODT van input naar outputfinanciering overgaan. Enschede en ODT zijn het eens dat met de systematiek van outputfinanciering het geschil over de zogenaamde verdeelsleutel ‘indirecte kosten’ is beslecht. Kort en zakelijk weergegeven komt het systeem van outputfinanciering erop neer dat een door ODT te leveren product voor iedere deelnemende partij in de Gemeenschappelijke Regeling ODT (GR ODT) eenzelfde kwaliteitsniveau en eenzelfde prijs heeft, hetgeen in de lijn ligt met de oorspronkelijke uitgangspunten bij de oprichting van ODT.

Afgesproken is dat bij de invoering van output financiering vanuit ODT een benchmark onderzoek beschikbaar zal zijn en dat ODT dit onderzoek structureel periodiek zal herhalen. Dit om werkprocessen, kosten en efficiency te (blijven) toetsen aan landelijke normen en ontwikkelingen.

Verder is op dit punt afgesproken dat indien om welke reden dan ook per 1 januari 2022 de hiervoor genoemde outputfinanciering niet is ingevoerd door ODT de oorspronkelijke verdeelsleutel, dus op basis van ingebrachte capaciteit (inbreng) en de daaraan gekoppelde taken (uitvoering), tussen partijen wordt toegepast en derhalve niet meer op basis van inwonertal.

Financiële afwikkeling van het geschil

ODT en de gemeente Enschede hebben voor de door van Enschede betwiste verdeelsleutel ‘indirecte kosten op basis van inwonertal’ en de daarmee gepaard gaande extra kosten een voor beide partijen acceptabele verrekening gevonden.

Wijze van besluitvorming in de GR ODT

ODT zegt toe zich maximaal in te spannen, in het belang alle deelnemers aan ODT, een besluitvorming bij unanimiteit vast te leggen in hetzij de GR ODT hetzij in het begrotingsprotocol voor besluiten met grote financiële of bestuurlijke gevolgen voor een deelnemer. ODT verplicht zich, tot het moment waarop de hier bedoelde unanimiteit bindend is geregeld, te onthouden van dergelijke besluiten.

Inbreng van uitvoerende milieutaken

Enschede zal met ingang van 1 januari 2022 haar nog niet ingebrachte milieutaken bij ODT onderbrengen. Met de reeds per 1 januari 2019 ingebrachte milieutaken (het zogenaamde basistakenpakket) en het inbrengen van overige uitvoerende milieutaken - conform de zogenaamde variant 4 - per 1 januari 2022 zal dat leiden tot een voor alle gemeentelijke deelnemers in ODT identiek takenpakket aan uitvoerende milieutaken.

Personele aspecten

Voor wat betreft de overgang van personeel van Enschede naar ODT per 1 januari 2022 worden soepele regelingen getroffen. Het huidige Sociaal Plan dat binnen ODT geldend is, zal ook op de medewerkers van Enschede die overgaan naar ODT van toepassing zijn. De keuze tussen overgang, detachering voor maximaal 2 jaar of achterblijven in Enschede zal in overleg met de betreffende medewerkers bepaald worden.

Beoogd effect

Het beëindigen van een langlopend geschil tussen ODT en de gemeente Enschede, het herstel van vertrouwen tussen ODT en Enschede en het creëren van een basis voor een langdurige en vruchtbare samenwerking.

Argumenten

1.1. *Instemming college is vereist om het sinds 2019 lopende geschil tussen ODT en Enschede te beëindigen*

De geformuleerde afspraken zijn het resultaat van het mediationtraject waarvoor een expliciete instemming van het college als bevoegd bestuursorgaan en deelnemer in ODT noodzakelijk is. Instemming leidt tot de gewenste beëindiging van een (te) lang lopend geschil.

2.1 *Het verdient aanbeveling om de afspraken vast te leggen in een juridisch bindende overeenkomst*

Het verdient aanbeveling om het gemaakte afsprakenkader vast te leggen in een voor beide partijen juridisch bindende overeenkomst, waarop beide partijen zich in voorkomende situaties kunnen beroepen.

5.1 *Vanuit de actieve informatieplicht van het college verdient het aanbeveling de gemeenteraad te informeren*

De gemeenteraad is in de afgelopen jaren nadrukkelijk betrokken geweest bij en geïnformeerd over het geschil met ODT. Dat betekent dat de gemeenteraad ook moet worden geïnformeerd over de beëindiging van het geschil. Dat kan plaatsvinden via een raadsbrief en door het tot 1 augustus 2021 ter inzage leggen van de Vaststellingsovereenkomst in het 'geheime kastje' bij de griffie.

6.1 *Beëindiging van het geschil betekent ook dat 3 bezwaarschriften ingetrokken kunnen worden*

Door het college zijn 3 bezwaarschriften ingediend tegen de begrotingen ODT 2019, 2020 en 2021 in verband met hanteren van de betwiste verdeelsleutel indirecte kosten 'op basis van inwonertal'. Deze bezwaarschriften zijn 'pro forma' ingediend en kunnen worden ingetrokken, zij het onder de voorwaarde dat ook het Algemeen Bestuur van ODT (op 2 juli 2021) instemt met de gemaakte afspraken en de Vaststellingsovereenkomst is getekend.

Risico's

1.1 *Het niet instemmen met de gemaakte afspraken leidt tot een verlenging van een (bestuurlijk en ambtelijk) ongewenste situatie in de relatie met de GR ODT.*

Mocht het college besluiten om niet in stemmen met de gemaakte afspraken zal dit leiden tot een verlenging van een ongewenste situatie en wellicht tot verslechterde onderlinge bestuurlijke verhoudingen. Daarnaast bestaat het risico dat aangekondigde gerechtelijke procedures over en weer in werking worden gezet.

Financiële dekking van het voorstel

Met dit voorstel zijn geen kosten gemoeid.

Alternatieven

Er zijn geen alternatieven: het is de uitkomst van een langdurig traject, waarbij sprake is van een evenwichtig compromis tussen soms tegengestelde deelbelangen. Een (kleine) wijziging zal leiden tot het moeten heropenen van de mediation gesprekken.

Participatie

Niet van toepassing

Communicatie met direct betrokkenen:

- Brief aan het College van de gemeente Enschede en aan het Dagelijks Bestuur van ODT
- Brief van het College aan de Gemeenteraad.

Interne communicatie

-

PR over besluit:

-

Persbericht, ja of nee:

Niet openbaar tot aan moment van ondertekening Vaststellingsovereenkomst (naar verwachting op of omstreeks 2 juli 2021).

Enschede en ODT komen met een gezamenlijk perscommuniqué nadat de Vaststellingsovereenkomst is ondertekend door beide partijen.

Vervolg

Ondertekening van de Vaststellingsovereenkomst, nadat en voor zo ver het Algemeen Bestuur van ODT (op 2 juli 2021) eveneens heeft ingestemd met de gemaakte afspraken. En aansluitend het traject tot inbreng van de overige uitvoerende milieutaken (conform variant 4) en de overgang van het daarbij betrokken personeel en/of budget.

Rechtsgeldige bekendmaking van gemeentelijke regelgeving

Bijlage(n)

	Omschrijving	College	Raad	Geheim
Bijlage 1	Vaststellingsovereenkomst ter beëindiging van het geschil tussen ODT en gemeente Enschede	Ja	Ja, ter inzage	Nee, niet openbaar tot aan moment van ondertekening
Bijlage 2	Brief aan het Dagelijks Bestuur van ODT en het college Enschede van de voorzitter ODT en portefeuillehouder Van Houdt inzake verslag mediationtraject	ja	nee	nee
Bijlage 3	Brief College aan Gemeenteraad m.b.t. instemming door college met gemaakte afspraken, zie conceptbrief	ja	nee	nee